«PAS DE VOIE...»

(Urmare din pag. 3)

primul rînd străinătatea trebuie să știe cu adevărat, eficient și cît mai larg, ce se întîmplă în stînga Nistrului... În timp ce scriu aceste rînduri aud în cadrul emisiunii informative «Radiocurier» de la orele 19 o secvență de la o ședință a guvernului în care domnul M. Snegur vorbește despre situația dezastruoasă din economie, agricultură. Termeni drastici, «cuțitul a ajuns la os». Numai că, numai că mi se pare că timpul vorbelor (o arată și situația de pe Front) s-a terminat cel puțin alaltăieri. Și mi s-a mai părut că totuși postul de președinte nu e unul de «ideologie», ci chiar de implicare, de rezolvare, răspundere directă pentru ce se face și pentru ce nu se face. Simpla rotație (acolo unde se face) a cadrelor încă nu e o rezolvare. De fapt domnia sa se pare că știe perfect că toate problemele ne sînt create de vechile structuri nomenclaturiste, de vechii șefi de partid care mai «nutresc iluzii», de cadrele promoscovite ineficiente sau pur și simplu sabotoare. Secvența îmi explică și mai limpede superficialitatea (eufemistic vorbind) cu care este tratată situația de pe Front, situația celor despre care știm extrem de puțin dar care se expun în orice clipă... Deputații își mai notează date referitoare la condiția și statutul voluntarilor, la situația financiară și locativă a polițiștilor (majoritatea trăiesc în condiții departe de cele promise prin Legea despre poliție care dacă s-ar executa măcar și cu puținele înlesniri pe care le prevede, lucrurile ar sta mai mult sau mai puțin bine). Și din nou se revine la dotarea combatanților, și din nou se exprimă scepticismul în privința respectării de către partea adversă a acordurilor de degajare, de armistițiu, de reinstaurare a legalității. Toți înclină (și lucrurile sînt aproape evidente, a înțeles-o se pare și dl M. Snegur,) spre ideea că puțin probabil că se mai poate rezolva ceva pe cale pașnică. Deși... toți ar dori ca anume pe cale pașnică să se rezolve. Dar cînd într-un «joc» sînt antrenate cel puțin două părți dintre care una nu știe de nici un Dumnezeu, lucrurile nu depind numai de voința unei părți. În sfîrșit, plecăm pe poziții. Vom merge pe la toate. Zăresc pe cîțiva din cunoscuții mei de data trecută. Sînt la fel de calzi și de binevoitori, dar mi se par totuși ceva mai triști. Cîte unul tușește. «Mulți au răcit în tranșee. Pămîntul trage... Alții nu mai sînt». Aceleași în principiu condiții. Nu au nici măcar cu ce se acoperi de ploaie... Se discută îndelung cu deputații. Știu să vorbească cu oamenii, știu să asculte. Notează, nu fac promisiuni, sau dacă le fac, le fac atunci cînd știu exact că vor fi în stare să execute ceva. Nu se face nici un fel de «politică». Se vorbește la obiect. Aceleași probleme. Cîte cineva zice cu un anume haz: «Vă spunem și dumneavoastră ceea ce nu au rezolvat alții mai mari și care ne-au promis multe». Despre Frontul Popular nu vorbește nimeni. Îi sînt apreciate reacțiile pline de realism, faptul că nu «trăncănește» dar face eficient, organizînd ajutoare. Nu, alți deputați nu vin. «Se tem». «Vartic n-a fost?» Cineva răspunde prompt: «Vartic e artist». Vin mereu oameni din satele din dreapta Nistrului. Aduc vești de acasă, mîncare. Moralul e ridicat deși lipsa de informare asupra intențiilor «celor de sus», asupra "surprizelor" pe care le pregătesc, proasta dotare pentru lupte decisive ("Sîntemniștesacrificați"—«smertnici»),frigul și, în primul rînd, acest război de poziție își au gradul de influență... Văd ei foarte bine cine și cum pune piedici. Nu cred că îi mai poate duce cineva de nas. Nu se vor retrage sub nici un motiv de conciliere: «Cu bandiții nu se conciliază nimeni și în nici o țară. Locul smîrnovilor, maracuților, bandiților e la răcoare și numai acolo... Cine duce tratative cu niște criminali?... Să nu fim proști... Pe-aiștia să nu-i crezi... În casa ta și ar năravi să te călă rească... Armata a 14-a nu a fost și nu va fi neutră. De unde au aceștia armament modern? L-au găsit cazacii în stepă?...» Se spun multe. Deputații întreabă, notează. Știu să vorbească simplu și direct cu oamenii. Cu acești oameni de aur dar și cu probleme. Pe care guvernul, guvernanții trebuie să le rezolve. «Dacă nu pot, dacă n-au putut și mai ales nu vor — să se dein la o parte: pînă nu e tîrziu». Lumea fierbe. Și nu dă doamne să înceapă să fiarbă toată. Timpul concilierilor, al «împăcăciunilor» cu oricine, timpul trăncănelilor nomenclaturiste, a demagogiei (oricită terminologie «radicală» s-ar investi) se pare că a trecut. A trecut pentru foarte mulți definitiv. Sosește timpul adevărului, al echității, al purificării de orice mîlimă și de riie... Ne-am întors tîrziu și, cum spuneam, pe ploaie. Evident, în mașină nu ploua — ca în tranșee. Aveam cu noi pe un băiat care se ducea la înmormîntarea camaradului său de arme, ucis luni de explozia unei mine... Ploua, ploua rece. Straniul război continuă, curmînd noi vieți... În oraș aceeași diferență de percepție a realităților. Aceleași informații superficiale, liniștitoare, aceleași iluzii ca americanii, francezii, germanii, elvețienii, canadienii ne vor rezolva problemele, ne vor face stăpîni, poate chiar și bogați... Cred însă că e bine să ne uităm atenți spre două puncte: spre ce se face la Moscova și în Rusia și spre ce se face în Transnistria. Să privim și să reacționăm prompt, competent, fără iluzii, fără «giscari» și «trepăduși» de ocazie și de interes «la trasat direcții». Dacă vreți, să ascultăm de măcar o parte din învățămintele pe care le-am parcurs în acești ani și chiar în aceste... zile. Numai fără false iluzii, și fără false animozități... Straniul război e totuși război și sînt aproape sigur că nu se va încheia, din păcate, cu jertfa de sînge pe care am adus-o, din cauza cuiva sau a altcuiva, pînă acum...

P.S. Nu am notat nume, nu am fixat «adrese» prea exacte din motive cît se poate de simple: multe din familiile polițiștilor plecați pe front sînt amenințate, șantajate sau chiar atacate. Fenomenul e monstruos dar există. Angajații superiori din Ministerul de Interne, cei care sînt cointeresați să-și cunoască subalternii vor putea-o face și din datele pe care le-am prezentat...

Victor GHERMAN

Etnicii ruși conduc cu forța armelor în Transnistria

Mine antitanc sînt aliniate în rînduri de pod. În spatele lor se află o baricadă formată din plăci de beton și păzită de gărzi îmbrăcate în salopete militare. Puțin mai departe, un transportor blindat, mîncat de rugină, blochează drumul.

Aceasta este frontiera «ultimei republici socialiste din fosta U.R.S.S.», nerecunoscută de nimeni în afara granițelor sale și condusă de un grup puternic înarmat de oficialități comuniste de etnie rusă.

Minoritatea rusă din estul industrializat al Moldovei și-a declarat independența proclamînd așa numita Republică Nistreană în septembrie 1990 și a creat o miliție înarmată, formată din mai multe mii de oameni, pentru a-i sprijini regimul. Rușii formează doar un sfert din populația locală.

Îndreptînd virful armei sale automate către drapelul defunctului Partid Comunist al Moldovei sovietice, un membru al miliției nistrene striga: «Acesta este steagul nostru acum. Vom folosi armele și toată puterea noastră pentru a-l apăra».

Diplomații occidentali arată că după destrămarea U.R.S.S. regimuri comuniste militariste ar putea supraveți în unele enclave izolate cum ar fi republica nistreană, în haosul care a cuprins fosta superputere.

Statuile lui Vladimir Ilici Lenin, fondatorul Uniunii Sovietice, au fost date jos de pe soclurile lor în restul Moldovei. Lenin continuă însă să-și ocupe locul de onoare în capitala Transnistriei,Tiraspol.

Statuia lui, cu mîna dreaptă întinsă într-un gest care înseamnă «Înainte către comunism», domină în continuare piața orașului.

După tentativa eșuată de puci care a avut loc la Moscova în august anul trecut, mulți ofițeri din Armata a 14-a sovietică, staționați în Transnistria, au început să ajute conducerea locală pregătind miliții formate din etnici ruși și inspectînd regiunea împreună cu ei.

Confruntați cu perspectiva unui viitor sumbru în cazul demobilizării, ofițerii ruși nu au nici un motiv să-i sprijine pe democrații și naționaliștii care au preluat conducerea după destrămarea U.R.S.S. Nu există garanții că foștii ofițeri vor primi pensii sau locuințe.

În decembrie, comandantul de armată Genadii Iakovlev a primit postul de șef al apărării în Transnistria și a acceptat să treacă Armata a 14-a sub controlul acestei așa-zise republici, asigurînd astfel oamenilor săi locuințe și un venit în viitor.

Liderii nistreni au adus de asemenea grupuri de cazaci, cunoscuți în istorie ca mercenari ai țarilor, pentru a apăra această minoritate rusă împotriva Moldovei.

Cînd Moldova a organizat alegeri, în decembrie anul trecut, patrule comune formate din nistreni și sovietici au blocat accesul spre mai multe centre de votare de pe malul sting al Nistrului și au deschis alte secții pentru alegeri separate în Transnistria.

Reporterii aflați la fața locului au arătat însă că țăranii moldoveni au blocat alegerile din Transnistria, traversînd riul pentru a vota în condițiile de siguranță oferite pe malul drept.

Legăturile deja stabilite între noile guverne democratice ale Moldovei și Rusiei au început să fie încordate. Prezența cazacilor l-a înfuriat pe Snegur, care acuză Rusia că-i ajută în ascuns pe rebelii nistreni în timp ce, în mod oficial, își exprimă îngrijorarea față de escaladarea violenței.

(Reuter)